

ภาควิชาสหกรณ์

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
(Cooperatives Economics)

ชื่อหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
Master of Arts Program in Cooperatives Economics

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์), ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
Master of Arts (Cooperatives Economics), M.A. (Cooperatives Economics)

โครงสร้างหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า	36 หน่วยกิต
ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า	24 หน่วยกิต
- สัมมนา	ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	15 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

รายวิชา

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

01125597	สัมมนา (Seminar)	1,1
----------	---------------------	-----

- วิชาเอกบังคับ 15 หน่วยกิต

01125511	ลัทธิและหลักสหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Doctrine and Cooperatives Principles)	3(3-0-6)
01125512	เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Economics)	3(3-0-6)
01125523	การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Strategic Management for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125541	เศรษฐศาสตร์ประยุกต์สำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Applied Economics for Cooperative Business)	3(3-0-6)
01125591	ระเบียบวิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Research Methods in Cooperatives Economics)	3(3-0-6)

- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต

ให้นักศึกษาเลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต จากตัวอย่างรายวิชา ต่อไปนี้

01125521	การบริหารความเสี่ยงขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Risk Management for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125524	บัญชีสหกรณ์เพื่อการจัดการ (Managerial Cooperatives Accounting)	3(3-0-6)

01125525	การเงินขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Finance for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125526	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางสหกรณ์ (Data Analysis for Cooperative Decision Making)	3(3-0-6)
01125527	การตลาดขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Marketing for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125529	กฎหมายเพื่อการจัดการสหกรณ์ (Laws for Cooperatives Management)	3(3-0-6)
01125531	กิจการเพื่อสังคมและสหกรณ์เพื่อการพัฒนาชุมชน (Social Enterprise and Cooperatives for Community Development)	3(3-0-6)
01125532	การจัดการความรู้และการพัฒนาสหกรณ์ (Knowledge Management and Cooperative Development)	3(3-0-6)
01125596	เรื่องเฉพาะทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Selected Topics in Cooperatives Economics)	1-3
01125598	ปัญหาพิเศษ (Special Problems)	1-3

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

01125599	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	1-12
----------	-------------------------	------

แผน ข

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
- สัมมนา	ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	15 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต
ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ	6 หน่วยกิต

รายวิชา

ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

- สัมมนา 2 หน่วยกิต

01125597	สัมมนา (Seminar)	1,1
----------	---------------------	-----

- วิชาเอกบังคับ 15 หน่วยกิต

01125511	ลัทธิและหลักสหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Doctrine and Cooperatives Principles)	3(3-0-6)
01125512	เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Economics)	3(3-0-6)
01125523	การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Strategic Management for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125541	เศรษฐศาสตร์ประยุกต์สำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Applied Economics for Cooperative Business)	3(3-0-6)
01125591	ระเบียบวิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Research Methods in Cooperatives Economics)	3(3-0-6)

- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต

ให้นักศึกษาเลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต จากตัวอย่างรายวิชา ต่อไปนี้

01125521	การบริหารความเสี่ยงขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Risk Management for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125524	บัญชีสหกรณ์เพื่อการจัดการ (Managerial Cooperatives Accounting)	3(3-0-6)
01125525	การเงินขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Finance for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125526	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางสหกรณ์ (Data Analysis for Cooperative Decision Making)	3(3-0-6)
01125527	การตลาดขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Advanced Marketing for Cooperatives Business)	3(3-0-6)
01125529	กฎหมายเพื่อการจัดการสหกรณ์ (Laws for Cooperatives Management)	3(3-0-6)
01125531	กิจการเพื่อสังคมและสหกรณ์เพื่อการพัฒนาชุมชน (Social Enterprise and Cooperatives for Community Development)	3(3-0-6)
01125532	การจัดการความรู้และการพัฒนาสหกรณ์ (Knowledge Management and Cooperative Development)	3(3-0-6)
01125596	เรื่องเฉพาะทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Selected Topics in Cooperatives Economics)	1-3
01125598	ปัญหาพิเศษ (Special Problems)	1-3
ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต		
01125595	การศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	3,3

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาที่เป็นรหัสวิชาของหลักสูตร

01125511	ลัทธิและหลักสหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Doctrine and Cooperatives Principles) ประวัติและแนวคิดของลัทธิเศรษฐกิจ ปรัชญา คุณค่า อุดมการณ์สหกรณ์ ลัทธิสหกรณ์ การศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดของบุคคลสำคัญในลัทธิเศรษฐกิจอื่น การพัฒนาการของหลักการสหกรณ์ และการปรับใช้ทั้งในขบวนการสหกรณ์ต่างประเทศและในประเทศไทย History and concept of economic doctrine. Cooperative philosophy, values and ideology. Cooperative doctrine. Comparative study of cooperative philosopher's concepts and other philosopher's concepts in economic doctrines. Development of the cooperative principles and implementation in foreign and Thai cooperative movements.	3(3-0-6)
01125512	เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ขั้นสูง (Advanced Cooperatives Economics) แนวคิดการพัฒนาหลักและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ หลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค ที่นำมาประยุกต์กับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ในการผลิต การตลาด การกำหนดราคาการกำหนดขนาดประกอบการที่เหมาะสม การประยุกต์แนวคิดประชาธิปไตย และทฤษฎีเกมส์ เพื่อการดำเนินการธุรกิจสหกรณ์ หลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ กับระบบสหกรณ์ในประเด็นเสถียรภาพ และการเติบโตของระบบเศรษฐกิจ ประเด็นร่วมสมัยแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับสหกรณ์ไทยและสหกรณ์ ในต่างประเทศ	3(3-0-6)

Concept of developing principle and theory of cooperatives economics, microeconomics theory which is applied to each type of cooperatives such as producing, marketing, pricing, the optimal size of enterprise. The application of democracy doctrine and game theory in doing cooperatives activities. Essence of macroeconomics and welfare economics and cooperatives system in stability and growth aspects. Contemporary issues in economics theory toward Thai and foreign cooperatives.

01125521   การบริหารความเสี่ยงขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์   3(3-0-6)
(Advanced Risk Management for Cooperatives Business)

แนวคิด และหลักการในการบริหารความเสี่ยงแบบเชิงองค์การสำหรับสหกรณ์ การวิเคราะห์ และเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงขั้นสูง ด้านเครดิต ด้านตลาด ด้านสภาพคล่อง และด้านการปฏิบัติการ สำหรับสหกรณ์ การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ การทดสอบความอ่อนไหวต่อภาวะวิกฤติ และการศึกษาการเงินและองค์การระดับโลกเพื่อใช้กับธุรกิจสหกรณ์ไทย

Concepts and principles in organizational risk management for cooperatives, analysis and tools for advanced risk management in credit, market, liquidity, and operations for cooperatives, risk management for different types of cooperatives, sensitivity test in critical situation, and study of organization risk management of global enterprises to Thai cooperatives business.

01125523   การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับธุรกิจสหกรณ์   3(3-0-6)
(Strategic Management for Cooperatives Business)

หลักการจัดการสหกรณ์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในสหกรณ์ การกำหนดกลยุทธ์ในสหกรณ์ เครื่องมือและเทคนิคในการวิเคราะห์กลยุทธ์ในสหกรณ์

Principle of cooperative business management in dynamic environmental context. Strategic management process. Strategic planning. Cooperative environment analysis. Cooperative strategic planning. Tools and technique for strategic analysis in Cooperatives.

01125524   บัญชีสหกรณ์เพื่อการจัดการ   3(3-0-6)
(Managerial Cooperatives Accounting)

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ การจัดทำงบการเงินสำหรับสหกรณ์ในรูปแบบต่างๆ การวิเคราะห์งบการเงินสหกรณ์ พฤติกรรมต้นทุนและการประมาณต้นทุน ต้นทุนผันแปรและการรายงานผลการดำเนินงาน การกำหนดราคา ต้นทุนมาตรฐานและการวิเคราะห์ผลต่างเพื่อการควบคุม การปันส่วนต้นทุนและต้นทุนฐานกิจกรรม การบัญชีตามความรับผิดชอบ การใช้ข้อมูลต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ การจัดทำงบประมาณเพื่อการวางแผนและควบคุม งบกระแสเงินสด

Cooperative accounting act . Financial statement for cooperatives. Cooperative financial statement analysis. Cost behavior and cost estimation. Variable costing and report. Pricing. Standard costing and variances. Cost allocation and activity-based costing. Responsibility accounting. Cost analysis for decision making. Budgetary for planning and controlling. Statement of cash flows.

01125525   การเงินขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์   3(3-0-6)
(Advanced Finance for Cooperatives Business)

บทบาทหน้าที่การจัดการการเงินสำหรับธุรกิจสหกรณ์ สภาพแวดล้อมทางการเงินของธุรกิจ สหกรณ์ รายงานการเงินและการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน คณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการเงินสำหรับธุรกิจ สหกรณ์ การวิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทน การประเมินมูลค่า การตัดสินใจการลงทุนระยะยาว ต้นทุนของเงินและโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ การตัดสินใจในการจัดหาเงินทุนระยะยาว การพยากรณ์ ทางการเงิน การวางแผน และทำงบประมาณทางการเงินของธุรกิจสหกรณ์ การจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดหาเงินทุนระยะสั้น การจัดสรรเงินปันผลและเฉลี่ยคืน แก่สมาชิก การเลิกกิจการและการขายทอดตลาดให้เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง เทคโนโลยีการเงินและนวัตกรรมในธุรกิจสหกรณ์

Roles and functions of financial management in cooperatives business. Financial environment in cooperatives business. Financial statements and the analysis of financial statements. Mathematical finance for cooperatives business. Risk and return. Valuation. Long-term investment decisions. Cost of capital and capital structure of cooperatives. Long-term financing

decisions. Financial forecasting. Planning and budgeting in cooperatives business Working capital management and short-term financing. Dividend and patronage refund. Failure reorganization and liquidation. Financial technology and innovation in cooperatives business.

01125526   **การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางสหกรณ์**   **3(3-0-6)**
(Data Analysis for Cooperative Decision Making)

เครื่องมือวิเคราะห์ที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจทางสหกรณ์ ประกอบด้วย สมการถดถอยเชิงเส้น และการประมาณค่า การคำนวณช่วงแห่งความเชื่อมั่น และการทดสอบสมมติฐาน รูปแบบฟังก์ชัน แบบจำลอง Nested และ Non-Nested และการทดสอบ แบบจำลอง Autoregressive และ แบบจำลอง Distributed-Lag Model วิธีการ Instrumental Variable การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล แบบจำลองสมการเกี่ยวพัน วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดแบบสองขั้นตอน และ ตัวแปรเชิงคุณภาพกับการวิเคราะห์สมการถดถอย

Appropriate analysis tools for Cooperative decision makings including Linear regression and estimation. Computation of confidence interval and hypothesis testing. Functional forms. Nested and non-nested model and testing. Autoregressive model and distributed-lag model. Instrumental variable method. Causality test. Simultaneous equation model. Two-stage least squares. Qualitative variable and regression analysis.

01125527   **การตลาดขั้นสูงสำหรับธุรกิจสหกรณ์**   **3(3-0-6)**
(Advanced Marketing for Cooperatives Business)

แนวคิดทางการตลาดสำหรับธุรกิจสหกรณ์ วิวัฒนาการของแนวคิดทางการตลาดและ กระบวนการทางการตลาด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดและแรงผลักดันทางการแข่งขันที่มี ผลต่อธุรกิจสหกรณ์ ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคในธุรกิจสหกรณ์ การแบ่งส่วนตลาด การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ทางการตลาดและวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในธุรกิจสหกรณ์ ส่วนผสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจสหกรณ์ การทำตลาดแบบสหกรณ์ดั้งเดิม และ สหกรณ์ยุคใหม่ และการตลาดเพื่อสังคม กลยุทธ์ทางการตลาดของสหกรณ์ใน และนอกภาคเกษตร การตลาดดิจิทัลสำหรับธุรกิจสหกรณ์ และ ธุรกิจเพื่อสังคม แนวทางการตลาดทั่วโลก และประเด็นร่วมสมัยสำหรับการตลาดสหกรณ์

Marketing concept of cooperatives business, revolution of marketing concept and marketing process, analysis of marketing environment and competitive forces impacting to cooperatives business, theory of consumer behavior in cooperatives business, designing the segmentation, targeting, positioning, and marketing mix for cooperatives business, traditional and new generation cooperatives and social enterprise marketing, marketing strategy of agriculture and non-agriculture cooperatives, digital marketing for cooperatives business and social enterprise, global marketing and contemporary issues for cooperatives marketing

01125529   **กฎหมายเพื่อการจัดการสหกรณ์**   **3(3-0-6)**
(Laws for Cooperatives Management)

กฎหมายสหกรณ์ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานและการจัดการสหกรณ์ Cooperative laws, civil and commercial laws, criminal laws and other laws related to cooperative operation and management.

01125531   **กิจการเพื่อสังคมและสหกรณ์เพื่อการพัฒนาชุมชน**   **3(3-0-6)**
(Social Enterprise and Cooperatives for Community Development)

ศึกษาบริบทและแนวคิดพื้นฐานของกิจการเพื่อสังคม รูปแบบและการดำเนินธุรกิจ แผนธุรกิจเพื่อสังคม ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเพื่อการพัฒนาชุมชน รูปแบบและการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเปรียบเทียบระหว่างกิจการเพื่อสังคมและสหกรณ์ในการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และประเด็นร่วมสมัยสำหรับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

Study on context and basic concepts of social enterprise. Social enterprise business models and operations. Social business plan. Study on concepts and theories for community development. Forms and operations of cooperatives both in Thailand and abroad. Comparison between social enterprise and cooperatives on community development in the economic, social and environmental aspects. Contemporary issues for sustainable community development.

01125532	การจัดการความรู้และการพัฒนาสหกรณ์ (Knowledge Management and Cooperative Development) บริบทและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ในสหกรณ์ ทฤษฎีการจัดการความรู้ในสหกรณ์ กระบวนการจัดการความรู้ เครื่องมือการจัดการความรู้ เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้ในสหกรณ์ บทบาทของนักส่งเสริมและการพัฒนานักส่งเสริมทางด้านสหกรณ์ การจัดการความรู้สหกรณ์ในประเทศไทยและต่างประเทศ การประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ Context and basic concepts about knowledge in cooperatives. Theory of knowledge management in cooperatives. Knowledge management process. Knowledge management tools. Technology and knowledge management in cooperatives. Role of a promotion officer and development of promotion officer in cooperatives. Cooperative knowledge management in Thailand and abroad. Applying knowledge management for cooperative development.	3(3-0-6)
01125541	เศรษฐศาสตร์ประยุกต์สำหรับธุรกิจสหกรณ์ (Applied Economics for Cooperative Business) ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาคที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ผลิต ผู้บริโภค และตลาด ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคว่าด้วยระบบเศรษฐกิจมวลรวม นโยบายการเงิน และการคลังเพื่อการจัดการธุรกิจสหกรณ์ Microeconomic theory relating to behavior of producers, consumers and markets. Macroeconomic theory concerned with aggregate economy monetary and fiscal policy for cooperatives business management.	3(3-0-6)
01125591	ระเบียบวิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Research Methods in Cooperatives Economics) หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดหัวข้องานวิจัย การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนการวิจัย การกำหนดตัวอย่างและเทคนิค การวิเคราะห์ทางสถิติ การแปลผล และการวิจารณ์ผลการวิจัย การเขียนรายงานเพื่อนำเสนอและตีพิมพ์ Principles and research methods in cooperatives economics. Problem analysis for research topic identification. Data collection for research planning. Identification of samples and techniques. Statistical analysis, interpretation and discussion of research result. Report writing for presentation and publication.	3(3-0-6)
01125595	การศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study) การค้นคว้าวิจัยทางสหกรณ์ ในหัวข้อที่น่าสนใจในระดับปริญญาโท เรียบเรียงเป็นรายงาน Independent study on interesting topic at the master's degree level, compiled into a report.	3
01125596	เรื่องเฉพาะทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (Selected Topics in Cooperatives Economics) เรื่องเฉพาะทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ในระดับปริญญาโท หัวข้อเรื่องเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละภาคการศึกษา Selected topics in cooperatives economics at the master's degree level. Topics are subject to change each semester.	1-3
01125597	สัมมนา (Seminar) การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ในระดับปริญญาโท Presentation and discussion on current interesting topics in cooperative economics at the master's degree level	1

01125598	ปัญหาพิเศษ (Special Problems) การศึกษาค้นคว้าทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน Study and research in cooperative economics at the master's degree level and compiled into a written report.	1-3
01125599	วิทยานิพนธ์ (Thesis) วิจัยในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์ Research at the master's degree level and compiled into a thesis.	1-12

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้
แผน ก แบบ ก 2

1) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ หรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

2) ระเบียบปฏิบัติอื่นๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน ข

1) ผลงานการศึกษาค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

2) ระเบียบปฏิบัติอื่นๆ เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด